

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Registratienummer:

Z/19/036305/171733

Datum collegebesluit:

dinsdag 21 januari 2020

Datum

commissievergadering:

Datum raadsvergadering:

dinsdag 28 januari 2020

Soort Voorstel:

Adviesnota

Onderwerp:

Portefeuillehouder:

Burgemeester

Programma:

Kernboodschap:

De gemeente Wassenaar krijgt steeds vaker verzoeken voor het voltrekken van een huwelijk in een woonhuis. Door het starten van een pilot van een jaar wordt het mogelijk om te trouwen in een woonhuis. Na de periode van een jaar vindt er een evaluatie plaats of de mogelijkheid om thuis te trouwen structureel zal worden aangeboden aan (bruids)-paren.

Bijlagen:

Ja

- 1- raadsbesluit 2006 met uitgangspunten aanwijzing huwelijkslocaties.
- 2- Verklaring trouwlocatie gemeente Rotterdam.
- 3- Raadsbesluit starten Pilot.

Stukken ter inzage:

Ja

Beslispunten:

- 1. Een pilot met een looptijd van 12 maanden te starten waarbij het mogelijk is om te trouwen in een woonhuis
- 2. Mandaat aan het college van burgemeester te verlenen om een woonhuis aan te wijzen als huis der gemeente voor de looptijd van de pilot.

Relatie met:

- ☐ Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
- ☐ Toezegging:
- ☐ Amendement/motie:
- ☐ Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp *Starten pilot "Vertrouwd thuis"*

Samenvatting

De gemeente Wassenaar voltrekt jaarlijks huwelijken en partnerschappen voor stellen in één van de aangewezen locaties binnen de gemeente. Wassenaar heeft, naast De Paauw, 19 locaties waar een huwelijk kan worden voltrokken. Deze locaties zijn allen aangewezen als "huis der gemeente"

De mogelijkheid om locaties anders dan het raadhuis of het gemeentekantoor aan te wijzen als trouwlocatie is in 2006 door de gemeenteraad overgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Bij deze overdracht heeft de raad richtlijnen meegegeven waar locaties aan moeten voldoen om voor benoeming in aanmerking te komen (bijlage 1).

Een van de richtlijnen is dat woonhuizen niet in aanmerking komen voor de benoeming tot "huis der gemeente". De reden hiervoor was dat er in een woonhuis onvoldoende waarborgen gegeven konden worden ten aanzien van de openbaarheid van de ceremonie. In 2013 is er een verzoek ingediend om een huwelijk te voltrekken in een woonhuis. Dit verzoek is destijds, na overleg in het presidium, afgewezen. De eis van openbaarheid was ook in 2013 doorslaggevend om het verzoek af te wijzen. Sindsdien zijn er diverse verzoeken geweest om een huwelijk te voltrekken in een woonhuis. Deze zijn steeds afgewezen op basis van de richtlijn dat woonhuizen niet worden aangewezen.

Op 30 september 2019 is er een verzoek ontvangen om een woonhuis aan te wijzen als "huis der gemeente" om het voltrekken van een huwelijk mogelijk te maken. Hoewel het een breuk is met de lijn van de afgelopen jaren is het college van burgemeester en wethouders voornemens mee te werken aan het verzoek tot aanwijzing van het betreffende woonhuis.

Om niet buiten het verkregen mandaat te treden is er een memo aangeboden aan het presidium waarin wordt gevraagd of er mag worden afgeweken van de lijn om geen woonhuizen aan te wijzen. De (eenmalige) aanwijzing van een woning zou als pilot gebruikt kunnen worden waarop eventueel nieuw beleid ontwikkeld kan worden.

Het presidium heeft besloten om de memo te behandelen in de commissie bestuur en middelen van 14 januari jl. In de commissie is aangegeven dat er een raadsvoorstel moet komen waarin is uitgewerkt hoe de eisen van openbaarheid en toegankelijkheid geborgd kunnen worden in de pilot. Aangezien de gemeente Wassenaar niet de eerste gemeente is die thuis trouwen wil faciliteren zijn er genoeg andere gemeenten om informatie in te winnen. Hierbij wordt ook gekeken naar gemeenten die er voor kiezen om het niet mogelijk te maken.

Een inventarisatie bij een aantal gemeenten die het thuis trouwen faciliteert laat zien dat de openbaarheid overal gewaarborgd dient te worden. Daarnaast zijn er een aantal aanvullende eisen en controles voordat de ceremonie kan worden voltrokken.

Er is contact geweest met een drietal gemeenten, Rotterdam, Waddinxveen en Zoeterwoude. De werkwijze is bij deze drie gemeenten vergelijkbaar en biedt naast waarborgen voor een rechtsgeldig huwelijk voldoende vrijheid voor het bruidspaar om de dag naar hun eigen wensen in te vullen. Bruidsparen dienen altijd een verklaring te ondertekenen dat de locatie aan de gestelde eisen voldoet. De eisen zijn in bijlage 2 weergegeven.

Bij de drie gemeenten wordt altijd gekeken of de locatie echt voldoet aan de voorwaarden, dit wordt gedaan door een bouwkundig inspecteur of de (B)ABS zelf.

Uiteraard zijn er gemeenten die er niet voor kiezen om het mogelijk te maken. De gemeente Gouda gaat ervan uit dat een woning niet aan de eisen van openbaarheid kan voldoen. Ook de gemeente Den Haag en de gemeente Amsterdam bieden de mogelijkheid niet aan, de motivatie hiervoor is niet duidelijk. Voor een uitgebreidere inventarisatie van gemeenten die het niet mogelijk maken is meer tijd nodig. Het is niet altijd een bewuste keuze om het niet aan te bieden waardoor de motivatie hiervoor moeilijker te achterhalen is.

Tijdens de bespreking van het voorstel in de commissie werden een aantal zorgen geuit omtrent de openbaarheid, toegankelijkheid/geschiktheid en veiligheid. Per onderwerp zullen wij toelichten hoe wij denken hieraan te kunnen voldoen.

Openbaarheid.

Een trouwceremonie is openbaar. Dit kan worden geïnterpreteerd als "iedereen mag altijd naar binnen." Dat kan botsen met het gevoel van een bruidspaar bij een intieme ceremonie en kan tevens leiden tot een verstoring van de ceremonie wanneer het als ongewenst wordt ervaren. De BABS of ABS heeft hierin een rol. Deze kan bepalen of de aanwezigheid van een niet-genodigde gast noodzakelijk is om aan het openbaarheidsvereiste te voldoen. De getuigen en de BABS zelf dragen ook al bij aan de openbaarheid van de ceremonie. Het niet afsluiten van de trouwlocatie en een verklaring dat deze toegankelijk is voor een ieder die de ceremonie niet verstoord zou voldoende waarborg moeten bieden voor de eis van openbaarheid.

Toegankelijkheid/geschiktheid

Toegankelijkheid/geschiktheid ligt dicht tegen openbaarheid aan. Wanneer je bij een huwelijk aanwezig moet kunnen zijn, dan moet je ook naar binnen kunnen. Deze eis van volledige toegankelijkheid wordt gesteld aan de locaties die bedrijfsmatig ceremonies organiseren en zou dus ook in principe moeten gelden voor alle woonhuizen die worden aangewezen. De eisen hierboven, samen met de aanvullende eisen uit bijlage 2, bepalen of een locatie geschikt is om als "huis der gemeente" te worden aangewezen.

Door vooraf een locatie te inspecteren kunnen mogelijke risico's voor toegankelijkheid in kaart worden gebracht en worden gemeld aan het bruidspaar. Wanneer zij verklaren dat iemand zal worden geholpen wanneer deze hulp nodig heeft om een locatie te betreden dan zou dit moeten volstaan. Het is per slot van rekening in ieders belang om ervoor te zorgen dat familie, vrienden en bekenden deze feestelijke ceremonie mee kunnen maken.

Veiligheid

Veiligheid is een harde eis aan een locatie. Zowel de BABS als de gasten moeten altijd veilig zijn. De brand- en bouwkundige veiligheid moet zijn gewaarborgd. De eisen aan de veiligheid zijn wel afhankelijk van de locatie en het aantal gasten. Een ceremonie in een doorzonwoning met 20 of met 100 gasten dient verschillend te worden beoordeeld. Als eis wordt gesteld dat het aantal gasten bepalend is of er een evenementenvergunning moet worden aangevraagd. Ook mag het aantal personen per m² niet meer zijn dan toegestaan voor de woning. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat elke woning die voldoet aan de regels mee kan doen aan deze pilot en daarmee geen onderscheid wordt gemaakt tussen het type woning. Op deze wijze is de rechtsgelijkheid gewaarborgd.

Welke locaties aangewezen mogen worden blijkt uit een brief van de minister van Veiligheid en Justitie van 7 juli 2015. In deze brief wordt gesteld dat de raad mag besluiten welk pand of plek binnen de gemeente als huis der gemeente kan worden aangewezen. Dit in reactie op een vraag van de gemeente Apeldoorn of het mogelijk was om in de open lucht te trouwen. In het kort komt het antwoord hierop neer dat je overal in de gemeente mag trouwen, mits het pand of object kadastraal te begrenzen is, de BABS zijn werk veilig kan doen en de openbare orde is gewaarborgd.

Pilot

Elke huwelijkslocatie die deelneemt aan de pilot zal vooraf worden bezocht door de (B)ABS en een bouwinspecteur. Tijdens dit bezoek wordt bekeken of de ruimte geschikt is voor een huwelijk. Als

leidraad hiervoor zal de "verklaring trouwlocatie" van de gemeente Rotterdam gebruikt worden. De bevindingen uit dit bezoek worden besproken met het bruidspaar. Wanneer dit noodzakelijk is zal hen gevraagd worden maatregelen te treffen. Na een periode van 12 maanden zal de pilot worden geëvalueerd. Voor een bruikbare evaluatie zullen tenminste drie huwelijken aan de pilot mee moeten doen. De evaluatie zal in een raadsvoorstel worden verwerkt waarin de voor en tegens van het thuis trouwen worden afgewogen. Op basis van deze afweging kan ervoor worden gekozen om thuis trouwen om te zetten in beleid.

Beoogd effect

Een pilot voor de duur van 12 maanden starten waarin minimaal drie bruidsparen de mogelijkheid wordt geboden om te trouwen in een woning. De evaluatie van deze pilot is de start voor een uitgebreid raadsvoorstel waarin de mogelijkheid om thuis te trouwen eventueel wordt omgezet in beleid.

Argumenten

1. Met het mogelijk maken van thuis trouwen wordt voorzien in een behoefte.

Verzoeken om een woonhuis aan te wijzen als trouwlocatie komen een aantal keer per jaar voorbij. Door het starten van een pilot wordt voorzien in een behoefte en kan er op een gecontroleerde manier worden getest of dit een waardevolle toevoeging is aan de mogelijkheden om in het huwelijk te treden.

2. Een pilot biedt mogelijkheden om ervaring op te doen binnen een afgebakende periode.

Thuis trouwen is niet eerder toegestaan geweest binnen de gemeente Wassenaar, het reglement burgerlijke stand en de legesverordening zijn hier nooit op aangepast. Een pilot biedt mogelijkheden om ervaring met deze vorm van huwelijken op te doen zonder dat er aanpassingen aan reglementen gedaan hoeven te worden. Tevens hoeft er niets te worden aangepast wanneer er na de periode van 12 maanden besloten wordt om geen vervolg aan het thuis trouwen te geven.

3. De bevoegdheid tot het aanwijzen van woonhuizen moet duidelijk geregeld zijn.

In 2006 is de bevoegdheid voor het aanwijzen van huizen der gemeente gemandateerd aan het college van burgemeester en wethouders. In het besluit uit 2006 staat dat "niet wordt overwogen om huwelijken in woonhuizen te doen voltrekken". Dit staat echter niet bij de uitgangspunten op basis waarvan de mandatering is verleend. Door woonhuizen nu expliciet te betrekken bij het mandaat voor de duur van de pilot is zeker dat het college bevoegd is om woonhuizen aan te wijzen als huis der gemeente.

Kanttekeningen

1. Voldoet de ceremonie nog wel aan alle wettelijke eisen zoals openbaarheid en veiligheid.

Het beeld kan ontstaan dat woonhuizen verder van de gemeente afstaan waardoor de controle op de vereisten voor de ceremonie minder is. Een vast aangewezen locatie heeft immers meer te verliezen dan een eenmalig aangewezen huis. Bij klachten over een ceremonie kan een vaste locatie uiteindelijk zijn aanwijzing verliezen. Maar hoeveel bruidsparen willen trouwen in een onveilige situatie en hoeveel mensen nemen de moeite om eerst een woning aan te laten wijzen als trouwlocatie om daarna de openbaarheid te beperken. Over het algemeen laten bruidsparen en hun familie niets aan het toeval over op deze bijzondere dag.

Burgerparticipatie

Het voorstel komt voort uit een concrete vraag vanuit een aanstaand Wassenaars echtpaar dat in het ouderlijk huis wil trouwen.

Communicatie

Formeel is er nog niets gecommuniceerd over de pilot om in woonhuizen te trouwen. Het onderwerp is verschenen in de media nadat het op de agenda van de commissie heeft gestaan. Mocht er worden besloten dat de pilot doorgaat dan zal dit via een persbericht worden gecommuniceerd. Daarnaast zullen de teksten op de website worden aangepast zodat duidelijk is dat het gaat om een pilot.

Financiën

Op dit moment bestaat er geen product thuis trouwen in de legesverordening. Dit hoeft ook niet om leges te kunnen heffen voor het huwelijk. Door een woning aan te wijzen als huis der gemeente wordt het huwelijk gelijkgesteld met een huwelijk op een buitenlocatie, welke zijn opgenomen in de legesverordening. De kosten die gemaakt worden voor de beoordeling van de woning zijn niet opgenomen in de legesverordening. Op dit moment lijkt het redelijk om voor de beoordeling van de locatie 5 uur te nemen. Dit komt neer op ongeveer 200 euro. Dit zou dan bovenop de kosten van het huwelijk komen. Wij stellen voor om deze kosten in rekening te brengen. Hiervoor moet een bedrag voor beoordeling van de woning worden opgenomen in de legesverordening.

Risico's

De risico's richten zich vooral op de geschiktheid van de locatie, openbaar, toegankelijk en veilig. Door het bruidspaar om een verklaring te vragen dat de locatie openbaar zal zijn tijdens de ceremonie en dat zij er voor zullen zorgen dat iedereen die hulp nodig heeft geholpen zal worden wordt aan de eisen van openbaarheid en toegankelijkheid voldaan. De veiligheid wordt ondervangen door de inspectie door de (B)ABS en de inspecteur bouwen voorafgaand aan de aanwijzing tot huis der gemeente.

Alle risico's zijn nooit uit te sluiten. Door het organiseren van deze pilot worden knelpunten duidelijk die in eventuele beleidsvorming kunnen worden meegenomen.

Duurzaamheid

-

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester